

DEN RETTSMEDISINSKE KOMMISSJON

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Deres dato

Deres ref

Vår ref
2020/1930

Vår dato
17.03.2020

Forslag om pakkeforløp i utredning av voldsutsatte barn

Under arbeid med høring om forslag til alternativ regulering av pasientforløp i spesialisthelsetjenesten har leder av gruppe for rettsmedisin og klinisk rettsmedisin i Den rettsmedisinske kommisjon tatt opp alvorlige mangler i utredning av voldsutsatte barn og hvordan skader dokumenteres i ettertid. Det er et åpenbart behov for en form for pakkeforløp for denne gruppen.

Mishandling, omsorgssvikt og overgrep er trolig den viktigste medisinske utfordringen i barnealderen. Konsekvensene for rammede barn og for samfunnet er betydelige og krever store ressurser fra helsetjeneste og trykkesystem i forsøk på reparasjon.

Selv om en klinisk rettsmedisinsk undersøkelse strengt tatt ikke ansees som ordinær helsehjelp, ville en standardisert utredning i form av et pakkeforløp være ønskelig. Rask undersøkelse og oppfølging av ofre for overgrep, mishandling og omsorgssvikt er så viktig at det er nødvendig med et strukturert forløp både mht. barnet men også med hensyn til rettssikkerheten til mistenkte voldsutøvere.

Barn hvor det er mistanke om påført vold kan ikke vente i uker før medisinsk undersøkelse. Følgen av det er at synlige skader på huden er forsvunnet. Slik tjenestene i dag er organisert tar det ofte uker og endog måneder fra skader mistenkes, til barnet får medisinsk undersøkelse ved et barnehus eller en barnepoliklinikk. Alle skader som måtte ha vært til stede i utgangspunktet, er som regel forsvunnet når barnet endelig kommer til undersøkelse. Dette er godt dokumentert gjennom de klinisk rettsmedisinske erklæringene kommisjonen mottar.

Den Rettsmedisinske Kommisjon mottok sist år 1740 klinisk rettsmedisinske erklæringer som gjelder barn under 16 år. Svært ofte ligger voldsepisodene tilbake i tid, og i erklæringene står det gjerne at skader ikke kan påvises, men at dette ikke utelukker at vold har funnet sted.

Skader som blåmerker og hudrifter er «ferskvare» som må undersøkes, beskrives, dokumenteres hurtigst mulig. Prøver må også sikres hurtigst mulig.

Den rettsmedisinske
kommisjon - ADM

Telefon
22 99 13 38
22 99 13 63

Postadresse
Postboks 2105 Vika
0125 Oslo

Hjemmeside
www.sivilrett.no

I tilfeller der barnevernet fatter vedtak om å plassere barn i beredskapshjem som følge av mistanke om fysisk vold, bør det være en del av prosedyren at sosialpediater eller rettsmedisiner undersøker barnet, helst samme dag.

I tilfeller med alvorlige skader som krever sykehusinnleggelse bør det være fast rutine at sosialpediater og/eller rettsmedisiner umiddelbart tilkalles for å dokumentere skader og for å planlegge supplerende undersøkelser for å bekrefte eller avkrefte mistanke om påført vold. Undersøkelsene bør skje i samarbeid med kriminalteknikere og i forståelse med Barnekripos.

Slik disse undersøkelsene gjennomføres mange steder i dag, fremstår de nokså bortkastet, og er i tillegg en dårlig utnyttelse av ressursene.

Oppfølging av voldsutsatte barn er i behov av en bedre organisering. En form for pakkeforløp kan medføre en radikal forbedring.

Vennlig hilsen

Torleiv Ole Rognum
Overlege dr med, professor emeritus
Leder gruppe for rettsmedisin og klinisk rettsmedisin

Karl Henrik Melle
Leder

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur